

La realitzadora Agnès Varda farà un seminari la setmana vinent a la Càtedra Ferrater Móra de la Universitat de Girona i rebrà un dels premis Liberpress

Cineasta espigoladora

Imma Merino
GIRONA

A *Les glaneurs et la glaneuse* (*Els espigoladors i l'espigoladora*), film meravellós de l'any 2000 en què retrata una diversitat de persones que, en una societat abocada al malbaratament, recullen allò que d'altres llencen o desaproveiten, Agnès Varda (Bruselles, 1928) es presenta com una espigoladora d'imatges: una cineasta, doncs, que passeja la càmera pels marges recollint allò que no tendeix a fer visible el cinema dominant. En tot cas, Varda sempre ha recollit o inventat imatges d'una manera molt personal, cosa que la fa una cineasta lliure que sempre ha creat les seves pròpies regles cinematogràfiques. Abans de l'eclosió a finals dels anys cinquanta del segle passat de la Nouvelle Vague, de la qual forma part d'una manera marginal –i és l'única dona vinculada al moviment–, s'hi va avançar amb *La pointe courte*, film de 1954 rodat en un barri de pescadors de Seta que posa en relació elements documentals amb altres de ficticis.

Varda, de fet, també va avançar-se a la posada en qüestió majoritària de les fronteres entre el documental i la ficció. Tota la seva obra filmica arrossega una reflexió sobre el cine-

Agnès Varda, en una imatge de 'Les glaneurs et la glaneuse' ■ ARXIU

ma com a testimoni de la realitat i a la vegada com a expressió de la imaginació. O potser sobre el fet que la realitat sempre es mostra

Donant protagonisme als personatges femenins, Varda es planteja com representar el cos de la dona

des d'una subjectivitat, cosa que Varda ha tendit a fer present amb els seus comentaris inscrits en els films. A través d'aquests, es revela una subjectivitat "moderna" que no correspon a una identitat compacta i impermeable, sinó en procés de construcció i de transformació en contacte amb la realitat.

La subjectivitat vardiana reconeix que la realitat es fa inabastable, però vol saber i per tant no renuncia a l'aventura d'un coneixement que enriqueixi la capacitat de comprensió sobre els éssers, les coses i el món en què vivim. Per tot això, no és estrany que

ocupi durant uns dies, concretament del 10 al 15 d'octubre vinent, la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani: al capdavant, el cinema de Varda es planteja com abordar la realitat sabent-la complexa i esmunyidissa. Per això la primera de les seves lliçons du per títol *Realitat, quines realitats?* En tot cas, la reflexió sempre també ho és sobre el propi cinema, de manera que el títol general del seminari és *El cinema posat en qüestió per una cineasta*.

Varda sempre ha mostrat una curiositat pels altres amb una sensibilitat

especial pels marginats i exclosos. A la vegada, ha deixat en els films emprems d'ella mateixa, potser d'una manera més manifesta en els seus últims films fins a culminar en l'obra autobiogràfica *Les plages d'Agnès*, que es projectarà el dimarts 11 d'octubre al Cinema Truffaut, on també es podrà veure, el divendres 14, *Jane B. par Agnès V.*, un retrat de l'actriu Jane Birkin que alhora és un autoretrat de la cineasta.

La segona lliçó d'Agnès Varda durà per títol *Retrats i autoretrats*, que també apunta la relació de la cineasta amb la pintura i

la fotografia, que va ser la seva primera professió.

A més, com ha dit irònicament ella mateixa, en els últims anys s'ha convertit en una artista plàstica i ha realitzat diverses instal·lacions audiovisuals. *Foto i cinema. Films i instal·lacions* serà la tercera lliçó d'Agnès Varda, que, com exemplifica de manera subtil la seva pel·lícula *Sans toit ni loi*, tendeix a construir els seus relats de manera fragmentària, a la manera d'un puzzle sempre incomplet (com ho és allò que sabem dels altres i d'un mateix) que convida l'espectador a posar-hi la seva peça. *Un film com un puzzle. La memòria com un puzzle* és el títol de la quarta sessió del seminari, que acabarà amb el tema *Una cineasta filmant les dones*. Una cloenda molt pertinent en relació amb una directora que, donant protagonisme als personatges femenins des de l'emblemàtica *Cleo de 5 a 7* (1961), s'ha plantejat com representar el cos de la dona.

L'estada de Varda a Girona, on serà justament reconeguda amb un dels premis Liberpress que es concediran el dimecres 13 d'octubre, és una oportunitat excepcional de compartir la reflexió sobre la seva obra amb una cineasta fonamental dels nostres temps. ■